

REFERAT

BILAG NR09-19

Emne Møde i Det Nationale Råd for Lægers Videreuddannelse

Mødedato 6. marts 2019, kl. 15-18

Sted Sundhedsstyrelsen, Islands Brygge 67, 2300 København S
Mødelokale 501

- Medlemmer**
- Direktør Søren Brostrøm (Sundhedsstyrelsen, formand)
 - Vicedirektør Lars Juhl Petersen (Sundhedsstyrelsen)
 - Enhedschef Henrik Stig Jørgensen (Sundhedsstyrelsen)
 - Lægefaglig direktør Lone Winther Jensen (Videreuddannelsesregion Nord)
 - Lægelig direktør Michael Dall (Videreuddannelsesregion Syd)
 - Sundhedsfaglig chef, Preben Cramon (Videreuddannelsesregion Øst)
 - Professor, dr.med. Torben Bæk Hansen (Universiteterne)
 - Formand Henrik Ullum (Lægevidenskabelige Selskaber)
 - Overlæge Bente Malling (Lægevidenskabelige Selskaber)
 - Reservelæge Jesper Brink Svendsen (Lægeforeningen)
 - Reservelæge Cæcilie Trier Sønderskov (Yngre Læger)
 - Ledende overlæge Inger Brødsgaard (Foreningen af Speciallæger)
 - Alm. praktiserende læge Gunver Lillevang (Praktiserende Lægers Organisation)
 - Kontorchef Thomas I. Jensen (Danske Regioner)
 - Centerdirektør Martin Magelund Rasmussen (Danske Regioner)
 - Lægefaglig direktør Michael Braüner Schmidt (Danske Regioner)
 - Kontorchef Lene Brøndum Jensen (Sundheds- og Ældreministeriet)
 - Professor, dr.med. Doris Østergaard (Uddannelses- og Forskningsministeriet)
 - Kontorchef Birgitte Drewes (Styrelsen for Patientsikkerhed)

12-04-2019

Sagsnr. 2-1410-221/1

Reference ASKD

T 93 59 02 10

E enhedeub@sst.dk

Sekretariat - Fuldmægtig Astrid Keur Devantier (Sundhedsstyrelsen)

- Inviterede**
- Uddannelsesansvarlig overlæge Troels Kodal (Sydvestjysk Sygehus)
 - Sektionsleder Astrid Nørgaard (Sundhedsstyrelsen)
 - Overlæge Susanne Vinther Nielsen (Sundhedsstyrelsen)
 - Konsulent Birte Obel (Sundhedsstyrelsen)
 - Studentermedhjælper Nanna Svejborg (Sundhedsstyrelsen)
 - Sekretariatschef Tine Boesen Larsen (Videreuddannelsesregion Syd)
 - Sekretariatschef Lise Møller (Videreuddannelsesregion Øst)
 - Sekretariatschef Mads Skipper (Videreuddannelsesregion Nord)

Afbud - Konstitueret klinikchef Jeanett Bauer (Lægevidenskabelige Selskaber)

1. Godkendelse af dagsorden (Bilag NR01-19)

Dagsorden blev godkendt.

Formanden bød velkommen til to nye medlemmer af Rådet fra Danske Regioner Martin Magelund Rasmussen og Michael Braüner Schmidt samt til den nye sekretariatschef i Videreuddannelsesregion Nord Mads Skipper. Jeanett Bauer er også nyt medlem udpeget af

Lægevidenskabelige Selskaber, men hun var forhindret i at deltage. Samtidig orienterede formanden om, at vicedirektør Lars Juhl Petersen indtræder i Rådet som én af Sundhedsstyrelsens to repræsentanter.

2. Lægeprognose 2018-2040 (bilag 02-19)

Sagsfremstilling: Udvalget for prognose og dimensionering har udarbejdet en prognose for udbuddet af læger og speciallæger i Danmark for perioden 2018-2040. Såfremt Rådets medlemmer har kommentarer til rapporten, beder vi jer om at sende dem til alje@sst.dk enten før eller efter mødet.

Indstilling: Til drøftelse

Referat: Formanden for Prognose- og Dimensioneringsudvalget præsenterede lægeprognosen og gjorde opmærksom på, at det nye lægespeciale i akutmedicin ikke kan fremskrives i prognosen i lighed med de øvrige specialer, hvorfor der er udarbejdet estimer i bilag 15. Som noget nyt har Prognose- og Dimensioneringsudvalget udarbejdet et kapitel med perspektivering til tendenser i fremtidens sundhedsvæsen. Hovedpointer fra prognosen er bl.a. at der siden 1990 er uddannet tre gange flere læger samt at antallet af beskæftigede læger og speciallæger er steget. Fremadrettet angiver prognosen også at udbuddet af læger og speciallæger stiger med hhv. 2 % og 1,8 % i gennemsnit om året frem til 2040. Prognosen for almen medicin afspejler ikke de nuværende politiske udmeldinger.

Rådet bemærkede – i lighed med Sundhedsstyrelsen – at det er mangelfuldt at akutmedicin ikke fremgår i prognosen og fremhævede behovet for en efterspørgselsprognose.

Udfordringerne med dimensionering af almen praksis og psykiatri blev drøftet herunder, uddannelseskapaciteten på hospitaler og i almen praksis samt effekten af hhv. centralisering og decentralisering.

Nogle medlemmer påpegede en generel overvurdering i prognosen i forhold til besættelsesgraden af forløb i almen medicin og efterspurgte en redegørelse for hvordan antallet af alment praktiserende læger opgøres. Sundhedsstyrelsen har efterfølgende tilføjet en note herom i tabel 8.

Afsluttende blev det af Rådet pointeret, at der i Danmark ikke er tale om lægemangel men en fordelingsudfordring. I forlængelse heraf blev det understreget, at det er afgørende, at læger laver lægearbejde og ikke andet arbejde på et hospital.

3. Opgørelse af besatte og ubesatte i- og h-stillinger (bilag 03-19)

Sagsfremstilling: Sundhedsstyrelsen fremlagde sin årlige oversigt over forholdet mellem opslåede og besatte stillinger for de enkelte speciale samt status fra hver videreuddannelsesregion.

Indstilling: Til orientering

Referat: Sundhedsstyrelsen præsenterede kort opgørelsen som bl.a. viser massive udfordringer i de to psykiatrispecialer samt en besættelsesgrad på 81 % i almen medicin nationalt.

Videreuddannelsesregionerne orienterede om at antallet af ansøgere og ansættelser har været højere i første halvår af 2019 end for samme periode i 2018.

Rådet bemærkede at der er store forskelle i besatte forløb videreuddannelsesregionerne imellem, hvilket kunne indikere, at det ikke nødvendigvis er specialerne der bliver valgt fra men i stedet uddannelsessteder.

Det blev pointeret at hjembyen for de medicinstuderende er én af de bedste prædiktorer for, hvor i landet lægen vælger at arbejde samt at de nuværende medicinstuderende overvejende er fra de større byer og ikke fra de steder i landet hvor lægemangelen er aktuel. Derudover er det oplevelsen, at mobilitetsviljen blandt medicinstuderende og læger er størst ved påbegyndelse af universitetsstudiet samt ved afslutning af speciallægeuddannelse.

Lægeforeningen har udarbejdet et notat vedr. lægemangel i psykiatrien som er sendt til Sundhedsstyrelsen og vedhæftet som bilag NR10-19 og 11-19.

4. Afrapportering fra arbejdsgruppen for de laboratoriemedicinske specialer (Bilag 04-19)

Sagsfremstilling: Arbejdsgruppen for de laboratoriemedicinske specialer blev nedsat efter møde i NRLV den 7. marts 2018, hvor den teknologiske og uddannelsesmæssige udvikling inden for de laboratoriemedicinske specialer blev drøftet. Arbejdsgruppen har afholdt to møder i efteråret/vinteren og efterfølgende udfærdiget et notat med en indstilling til Rådet om, at der ikke umiddelbart foretages sammenlægning af kurser eller lektioner på hoveduddannelsen af de laboratoriemedicinske specialer

Indstilling: Til drøftelse

Referat: Formanden for arbejdsgruppen præsenterede arbejdsgruppens ophav, arbejdsgang og konklusion.

Flere af Rådets medlemmer fandt det ærgerligt at det ikke var lykkedes at pege på en større fællesmængde af kompetencer på tværs af specialerne.

5. Tema: Den kliniske basisuddannelse (KBU) (Bilag 05-19)

Sagsfremstilling: Som den fjerde og sidste temadrøftelse i rækken af om fremtidens lægelige videreuddannelse, ønskede Sundhedsstyrelsen en drøftelse af KBU. Drøftelsen tog udgangspunkt i den nuværende KBU samt en rapport udarbejdet i Sundhedsstyrelsen (bilag 05-19) om udenlandske modeller for KBU.

Oplægsholdere:

- Troels Kodal, uddannelsesansvarlig overlæge på Sydvestjysk Sygehus
- Mads Skipper, Sekretariatschef i Videreuddannelsesregion Nord
- Birthe Obel, ekstern konsulent og overlæge i Sundhedsstyrelsen

Indstilling: Til drøftelse

Referat:

I sin forberedelse af nærværende præsentation havde Troels Kodal uformelt adspurgt 4 x 15 KBU læger i videreuddannelsesregion syd om deres oplevelse af KBU. Lægerne havde samstemmigt sagt at transitionen fra medicinstudiet til KBU er stor og kan opleves som 'at starte forfra'. De adspurgte læger ønskede ligeledes samstemmigt at bevare KBU'en i sin nuværende form samt og understregede vigtigheden af at fastholde jobgarantien efter endt embedseksamen i forhold til KBU.

Troels fremhævede at tiden i KBU først og fremmest lærer lægerne at tage mange hurtige beslutninger samt mønstergenkendelse. Med reference til udenlandske modeller for KBU kom Troels med forskellige opmærksomhedspunkter.

Mads Skippers præsentation tog udgangspunkt i forskning i overgangen fra at være medicinstuderende til at være læge på et hospital. Mads fremhævede at yngre læger i dag er mere bekymrede for at tage ansvar og håndtere usikkerhed i beslutningstagen end tidligere ligesom de oplever manglende støtte og supervision fra ældre kollegaer samt bedre indføring i samarbejdet med andre sundhedsprofessionelle.

Mads gjorde sig refleksioner – tilsvarende Rådets tidligere temadrøftelser – omkring de forandringer som sundhedsvæsenet undergår og som den lægelige uddannelse skal forberede sig på. Han problematiserede at fremtidens læger er uddannet til at tilbyde højt specialiseret behandling mens mange af fremtidens patienter har behov for flere basis behandlinger samt en læge som kan guide dem gennem sundhedsvæsenet. Herefter udfordrede Mads den grundlæggende struktur for lægeuddannelsen, hvor lægen indgår i et livslangt specialiseringsforløb og spørg i stedet om strukturen skal 'vendes om' således at lægen i stedet specialiserer sig bredt med tiden.

Birte Obel fremlagde Sundhedsstyrelsen rapport om KBU i Danmark og udlandet. Rapporten er lavet på baggrund af kontakt til internationale myndigheder og ved inddragelse af det Europæiske Netværk af Medicinske Kompetente Myndigheder (ENMCA), som har formidlet Sundhedsstyrelsens spørgeskemaundersøgelse rundt i sit netværk. Birte redegjorde for principperne bag Nordisk Overenskomst og EU's anerkendelsesdirektiv samt hvordan de to ordninger påvirker det danske lægelige arbejdsmarked. Herefter blev tre modeller for KBU i hhv. to scenarier præsenteret, hvor enten den nuværende tidsramme overholdes men længden på KBU-forløbene er variabel eller hvor den nuværende tidsrammen overskrides men længden af KBU-forløbene opretholdes. Afsluttende opstillede Birte tre modeller for videreuddannelse af læger med/uden KBU.

Drøftelse

Rådet takkede for tre oplysende og interessante oplæg.

Der var bred enighed i Rådet om, at videreuddannelsen af læger – herunder KBU – skal udvikles tilsvarende den udvikling der sker blandt patienter, sygehuse og behandlingsmuligheder. Fremtidens patienter vil stille nye krav til balancen mellem høj specialiserede læger og generalister. Ligeledes vil den internationale udvikling af lægeuddannelsen i stigende grad have konsekvenser for det danske system, hvorfor vi bliver nød til at se på uddannelsen i sin helhed.

Der var tilslutning i Rådet til at lade overvejelser vedr. KBU indgå i en kommende og mere omfattende drøftelse af fremtidige rammer for den lægelige videreuddannelse.

6. Orientering

- Orientering fra Sundhedsstyrelsen

Sundhedsstyrelsen orienterede om opfølgningen på initiativerne i rapporten ”Status på allergiområdet” fra januar 2017. Regionerne og de involverede lægevidenskabelige selskaber afholdt et status møde i oktober 2017, hvorefter Danske Regioner nedsatte en Task Force på allergiområdet som udgav en rapport med en handlingsplan i august 2018. Til sommer 2019 skal regionerne give status på implementeringen og udmøntningsplan for tiltag som fremgår af handlingsplanen.

Af konkrete tiltag kan bl.a. nævnes, at Dansk Selskab for Allergologi har iværksat et specialistkursus i allergologi som skal afvikles i efteråret 2019, og at Dansk Lungemedicinsk Selskab i en ny målbeskrivelse for speciallægeuddannelsen har udvidet de allergologiske kompetencer

Samtidig oplyser både regionerne og relevante faglige selskaber, at fagområdeuddannelsen i allergologier et højprioritetsområde, men regionernes 'Allergi Task Force 2.0' har kun iværksat to nye fagområdeuddannelsesforløb i "voksenallergologien" siden oktober 2017.

Region Sjælland åbnede 10. september 2018 et fysisk allergicenter på Sjællands Universitetshospital, Roskilde i modsætning til det tidligere virtuelle center. Centret er forankret i det lungemedicinske speciale i et samarbejde mellem lungemedicin, pædiatri og dermatologi. Centret er fortsat er i en startfase med fællesfunktion kun én dag ugentligt.

- Orientering fra Videreuddannelsesregionerne

Syd

- På møde i Det Regionale Råd for Lægers Videreuddannelse d. 5. marts er temaet "Almen medicinske hoveduddannelseslægers trivsel i sygehusansættelserne – mulige indsatser".
- Halvdelen af den ekstra udvidelse i Almen medicin har været i opslag til besættelse pr. 1/3-19 sammen med de ordinært dimensionerede forløb. Ansættelsesrunden er nu afsluttet, og der var seks ledige hoveduddannelsesforløb ud af 31 opslåede. Der var fire ledige introduktionsstillinger ud af 47 opslåede.
- Et sammenhængende forløb i Intern medicin: Lungesygdomme i Esbjerg er blevet besat (introduktions- + hoveduddannelsesforløb).

Nord

- De første fire hoveduddannelsesstillinger i akutmedicin slået op med start 1. juni 2019. Der slås yderligere otte hoveduddannelsesforløb op pr. 1. september. Pr. 1 marts 2019 er der besat 26 introduktionsstillinger i Videreuddannelsesregion Nord. Der er modtaget 69 meritansøgninger i akutmedicin. 43 sager er afgjort med fuld eller delvis merit og øvrige 26 ansøgninger er under behandling.
- Pr. 15. februar er der i alt besat 18 sammenhængende forløb i Videreuddannelsesregion Nord. Tretten forløb er i Almen medicin, hvor ni forløb kombinerer KBU og introduktionsuddannelsen, mens fire kombinerer KBU, introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen. De otte af forløbene er netop blevet besat til 2. halvår 2019. I Kirurgi er der besat et forløb, der kombinerer KBU og introduktionsuddannelsen. I Psykiatri er der besat to forløb, der kombinerer KBU, introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen og et forløb, der kombinerer introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen. I Neurologi er der besat et forløb, der kombinerer introduktionsuddannelsen og hoveduddannelsen.

- Som følge af Sundheds- og Ældreministeriets udmelding "En læge tæt på dig – en plan for fremtidens almen praksis", har Videreuddannelsesregion Nord i 2019 øget det årlige antal introduktionsstillinger fra 125 til 142. Tallet stiger yderligere til 144 i 2020. I 2019 øges det årlige antal af hoveduddannelsesstillinger fra 90 til 96. I 2020 øges der yderligere til 102 årlige hoveduddannelsesstillinger i Videreuddannelsesregion Nord.

Øst

- Som følge af Sundheds- og Ældreministeriets udmelding "En læge tæt på dig – en plan for fremtidens almen praksis", øger Videreuddannelsesregion Øst i 2019 antallet af hoveduddannelsesstillinger med 17 – syv i Region Sjælland og ti i Region Hovedstaden. Stillingerne opslås til besættelse fra 1. september. I 2020 øges der yderligere med to hoveduddannelsesstillinger – én i hver region. Om denne midlertidige øgede dimensionering fortsættes i 2021 afhænger af den fremtidige Dimensioneringsplan.
- Der planlægges fortsat opslået syv hoveduddannelsesforløb i Akutmedicin. Et tilsvarende opslag planlægges pr. 1. maj 2020. Pr. 1 marts 2019 er der besat 19 introduktionsstillinger – ti i Region Sjælland og ni i Region Hovedstaden. Der er modtaget ca. 30 meritansøgninger i akutmedicin.
- Senest med udgangen af marts måned vil proceduren for ansøgning og tildeling af sammenhængende forløb i Region Sjælland kunne offentliggøres. De første kandidater fra Køge kan påbegynde KBU den 1. februar 2020.
- Det Regionale Råd afholdte det årlige temamøde den 25. februar. Temaet er "Kvalitetsudvikling i den lægelige videreuddannelse".
- Det Regionale Råd har indstillet til de to regioner at have ens tilbud til udenlandsk uddannede læger inkl. EU/EØS-læger.
- Orientering fra andre medlemmer af rådet.
Sundheds- og Ældreministeriet orienterede kort om den forventede proces og tidshorisont for afskaffelsen af seksårsfristen som blev meldt ud i forbindelse med præsentationen af sundhedsreformen.
Yngre Læger orienterede om et samarbejde med VUR Syd omkring hvordan trivsel blandt yngre almen medicinere kan forbedres. VUR Syd tilbød at præsentere resultaterne af arbejdet på næste måde i Rådet.

7. Eventuelt

Intet til punktet.